

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร

ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตร

ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

ความหมายของการประเมินหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

สิ่งที่ต้องประเมินในเรื่องหลักสูตร

ขั้นตอนในการประเมินหลักสูตร

รูปแบบของการประเมินหลักสูตร

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร

ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร

ในเรื่องความหมายของหลักสูตร มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้หลายความหมาย ซึ่งแต่ละความหมายจะมีความคล้ายคลึงกันเพราะจะกล่าวถึงความมุ่งหมายของสถานศึกษา ความรู้ ประสบการณ์ ความต้องการของผู้เรียน และความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในขณะนั้น ดังที่ ชำรง บัวศรี (2542) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหากิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

จากนิยามความหมายข้างต้น จะเห็นได้ว่าหลักสูตรมีความสำคัญต่อผู้เรียนมากเพราะถ้าปราศจากหลักสูตร การที่จะให้การศึกษาแก่ประชากรของประเทศย่อมกระทำไม่ได้ เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดเจตนารมณ์ของการศึกษาของประเทศชาติลงสู่การปฏิบัติ ดังนั้นหลักสูตรจะต้องมีมาตรฐานเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาในแนวเดียวกัน เพื่อไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์เหมือนกัน นอกจากนี้หลักสูตรยังเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดมวลประสบการณ์แก่ผู้เรียนช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนมีแนวทางร่วมกันเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน จึงสรุปได้ว่าหลักสูตรมีความสำคัญต่อการศึกษาโดยส่วนรวมและมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน

องค์ประกอบของหลักสูตร

จากความหมายของหลักสูตร ชี้ให้เห็นว่า หลักสูตรทุกหลักสูตรต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญครบครัน จึงจะสามารถพัฒนาผู้เรียนไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรมีดังนี้

1. เป้าหมายและนโยบายการศึกษา (Education Goals and Policies)
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims)
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures)
4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives)
5. เนื้อหา (Content)
6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives)
7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies)
8. การประเมินผล (Evaluation)
9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media)

ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

หลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ (บุญศรี ศิริช่วง สมบัติ คุรุพันธ์ และอนุชา กิติชัยชาญ, 2525)

1. ตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
2. ตอบสนองต่อความต้องการและความสอดคล้องของสภาพสังคม ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม สภาพ

แวดล้อมทางด้านจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ สภาพการเมืองและการปกครอง สภาพทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม และคุณธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

ความหมายของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร หมายถึง การพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้ผลจากการวัดในแง่มุมต่างๆ ของสิ่งที่ประเมินเพื่อนำมาพิจารณาร่วมกัน และสรุปว่าจะให้คุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมานั้นว่าเป็นอย่างไร มีคุณภาพดีหรือไม่เพียงใด หรือได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ มีส่วนใดจะต้องปรับปรุงแก้ไข

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร มีดังต่อไปนี้ (ใจทิพย์ เอื้อรัตนพงษ์, 2539)

1. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร
2. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนิเทศ กำกับดูแล และการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่า ควรใช้หลักสูตรต่อไปอีกหรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตรเพียงบางส่วน หรือยกเลิกทั้งหมด
4. เพื่อต้องการทราบคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตรหลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วหรือไม่ อย่างไร

สิ่งที่ต้องประเมินในเรื่องหลักสูตร

1. การประเมินเอกสารหลักสูตร เป็นการตรวจคุณภาพขององค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรว่าจุดมุ่งหมาย จุดประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระ และวิธีการวัดและประเมินผล มีความสอดคล้อง เหมาะสม ครอบคลุม และถูกต้องตามหลักการพัฒนาหลักสูตรหรือไม่ เพียงใด ภาษาที่ใช้สามารถสื่อให้เข้าใจและมีความชัดเจนในการนำไปสู่การปฏิบัติหรือไม่ หลักสูตรที่สร้างขึ้นเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่ และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมมากน้อยเพียงใด การประเมินเอกสารหลักสูตรใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา การสัมภาษณ์ การตอบแบบสอบถาม เป็นต้น

2. การประเมินการใช้หลักสูตร เป็นการตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้กับสถานการณ์จริงเพียงใด การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอะไร และสามารถให้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ วิธีการประเมินอาจจะใช้การสังเกต สัมภาษณ์ และส่งแบบสอบถามให้ผู้ใช้ คือ ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้เรียน ผู้ปกครอง เป็นต้น การประเมินการใช้หลักสูตรอาจประเมินการใช้ทั้งหมดหรือประเมินเพียงบางส่วนก็ได้ เช่น ประเมินการใช้หลักสูตรวิชาการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรทั้งหมด หรือประเมินเฉพาะประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ หรือบรรยากาศการเรียนการสอนในชั้นเรียน เป็นต้น

3. การประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร เป็นการตรวจสอบสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการและไม่ใช่วิชาการ นอกจากนี้ควรติดตามความก้าวหน้าของผู้สำเร็จการศึกษาว่าสามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนไปใช้ในการปฏิบัติงานและประสบความสำเร็จในการทำงานหรือศึกษาต่อหรือไม่ เพียงใด มีความรู้และทักษะเพียงพอจะแก้ปัญหาและปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ดีหรือไม่ โดยติดตามสอบถามจากผู้เรียน ผู้สำเร็จการศึกษา นายจ้าง หรือ เจ้าของสถานประกอบการ ซึ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การส่งแบบสอบถาม เป็นต้น

4. การประเมินระบบหลักสูตร ควรมีการประเมินหลักสูตรทั้งระบบพร้อมกันไป เพราะการประเมินเอกสารหลักสูตร การใช้หลักสูตร และสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรเป็นสิ่งที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน

ขั้นตอนในการประเมินหลักสูตร

ในการประเมินหลักสูตรนั้น ผู้ประเมินควรดำเนินการตามขั้นตอนเป็นระบบดังนี้คือ

1. ขั้นตอนกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินหลักสูตร

ผู้ประเมินต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประเมินให้ชัดเจนว่าจะประเมินในส่วนใดหรือเรื่องใด เช่น ต้องการประเมินผลเอกสารหลักสูตร ระบบการบริหารหลักสูตร ผู้สอน วัสดุอุปกรณ์ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ประเมินทั้งระบบหรือบางส่วน ต้องกำหนดว่าต้องการข้อมูลมาทำอะไร เช่น เพื่อดูว่าหลักสูตรใช้ได้ผลหรือไม่เพียงใด เพื่อปรับปรุงหลักสูตร หรือเพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่าจะใช้หลักสูตรนี้ต่อไปอีกหรือไม่

2. ชั้นวางแผนออกแบบการประเมินผล

หลังจากที่ผู้ประเมินผลได้ศึกษาและสำรวจเอกสาร และผลงานประเมินที่เกี่ยวข้องต่างๆ แล้ว ผู้ประเมินก็พร้อมที่จะตัดสินใจวางรูปแบบการประเมินหลักสูตรได้ สิ่งที่ผู้ประเมินจะต้องตัดสินใจกำหนดมีดังนี้คือ

2.1 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

การประเมินหลักสูตรโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง เป็นการประหยัดในเรื่องระยะเวลา แรงงานและงบประมาณ ทั้งยังง่ายต่อการวิเคราะห์ข้อมูล แต่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต้องสามารถใช้สรุปอ้างอิงไปยังกลุ่มประชากรเป้าหมายได้ ดังนั้น ผู้ศึกษาต้องเลือกขนาดตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมด้วย

2.2 การกำหนดแหล่งข้อมูล

ก่อนลงมือเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ประเมินผลต้องตัดสินใจกำหนดแล้วว่า จะใช้แหล่งข้อมูลจากที่ใด ซึ่งผู้ประเมินควรพิจารณาข้อมูลจากหลายๆ แห่ง เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีผลน่าเชื่อถือมากขึ้น

2.3 การพัฒนาเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีหลายอย่างซึ่งผู้ประเมินต้องพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสม เช่น การประเมินคุณภาพของผู้เรียน อาจประเมินในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความพอใจต่อการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ด้วยแบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ ซึ่งเครื่องมือต้องมีความเชื่อถือได้ (Reliability) และมีความเที่ยงตรง (Validity) สูง

2.4 การกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน

ผู้ประเมินควรตั้งเกณฑ์ในการประเมินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า เพราะเกณฑ์ในการประเมินจะเป็นเครื่องบ่งชี้คุณภาพในส่วนของหลักสูตรที่ถูกประเมิน

2.5 การกำหนดเวลา

ผู้ประเมินควรกำหนดในเรื่องของเวลาในการดำเนินการประเมินผลในขั้นตอนต่างๆ เช่น การเตรียมการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลงาน เป็นต้น และควรวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังจากการเรียนการสอนได้สิ้นสุดลง

3. ชั้นเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ประเมินควรเก็บรวบรวมข้อมูลตามกรอบและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในปฏิทินปฏิบัติงานประเมินผล ถ้าผู้ประเมินต้องให้ผู้อื่นเป็นผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ก็จำเป็นต้องคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้ช่วยด้วย เพราะบุคคลเหล่านี้มีส่วนช่วยให้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือมากน้อยแตกต่างกันไป

4. ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ประเมินกำหนดวิธีการจัดระบบข้อมูลโดยอาจจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่และพิจารณาเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ที่เหมาะสม ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมินผลและลักษณะของข้อมูลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด

5. ชั้นรายงานผลการประเมิน

ภายหลังจากที่วิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้ประเมินจะต้องรายงานและเสนอผลการประเมินโดยพิจารณาตัดสินว่าจะให้ออกมาในรูปใด และรายงานจะมุ่งเสนอข้อมูลที่บ่งชี้ให้เห็นว่าหลักสูตรนี้เมื่อนำไปปฏิบัติจริงแล้ว มีคุณภาพหรือไม่เพียงใด มีส่วนใดบ้างที่ควรแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิก

รูปแบบของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร จำแนกได้เป็น 2 รูปแบบ (ประนอม โอทกานนท์, 2543) ได้แก่ ประเภทที่ 1 รูปแบบการประเมินผลที่ยึดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นหลักในการประเมินผล

รูปแบบการประเมินผลประเภทนี้ ได้นำวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้แล้วมาเป็นทิศทางของการประเมินผล ผู้ประเมินจะพยายามตีความหมายของวัตถุประสงค์เหล่านั้นให้กระจ่างเพื่อพิจารณาว่าการดำเนินงานหลักสูตรได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด นักวิชาการที่มีความคิดนี้ ได้แก่ ราฟ ไทเลอร์ (Ralph, Tyler), ฮิลดา ทาบา (Helda, Taba) และแฮมมอน (Hammond)

ไทเลอร์ (Tyler, 1950) กล่าวว่า การประเมินควรใช้วัตถุประสงค์เป็นเกณฑ์การประเมินผล หลักสูตรให้พิจารณาว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าและเกิดพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้หรือไม่

ทาบา (Taba, 1962) เสนอแนวคิดสำคัญของการประเมินหลักสูตร ดังนี้

1. ให้มีความสอดคล้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์ทั้งหมด
2. มุ่งประเมินหน่วยย่อยๆ แต่ละหน่วย

3. มุ่งประเมินเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง
4. มุ่งประเมินด้วยเครื่องมือที่มีความเที่ยงและความตรง
5. ผลการประเมินบอกความสามารถของผู้เรียนได้

แฮมมอน (Hammond, 1969) เสนอรูปแบบการประเมินหลักสูตรเป็น 3 มิติ แต่ละมิติ

ประกอบด้วยตัวแปรอีกหลายตัวแปร ความสำเร็จและความล้มเหลวของหลักสูตรขึ้นอยู่กับปะทะสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในมิติต่างๆ มิติ 3 มิติ ได้แก่

1. มิติด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดชั้นเรียนและตารางสอน เนื้อหาวิชา วิธีสอน วัสดุอุปกรณ์ ค่าใช้จ่าย และอื่นๆ
2. มิติด้านสถาบัน ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญ และชุมชนรอบสถาบัน
3. มิติด้านพฤติกรรม ความรู้ เจตคติ และทักษะ

ประเภทที่ 2 รูปแบบการประเมินผลที่ไม่ได้ยึดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นหลักในการประเมินผลหลักสูตร

รูปแบบการประเมินผลประเภทนี้ไม่ได้ยึดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นหลักในการประเมินผล แต่จะยึดเกณฑ์ เช่น เกณฑ์ภายนอกหรือเกณฑ์ภายในของระบบหลักสูตร การประเมินจะพิจารณาโดยมีการเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ดังนี้

1. รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (Madaus, George F ; Seriver, Michel S ; and Stuttlebeam, Danjel ; 1989)

แนวคิดการประเมินแบบชิปปี้ เน้นกระบวนการประเมินผลที่ต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลในส่วนต่างๆ ของหลักสูตร นำเสนอข้อมูล เพื่อให้มีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรส่วนต่างๆ ให้ดีขึ้นซึ่งด้านต่างๆ ได้แก่ สภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต

2. รูปแบบการประเมินผลของสเตก (Stake อ้างถึงใน Madaus and others, 1989)

สเตก เสนอรูปแบบการประเมินผลหลักสูตรว่า เป็นการประเมินผลที่บุคคลปฏิบัติอย่างเป็นธรรมชาติ กล่าวคือ ทำการสังเกตแล้วมีปฏิกิริยาตอบโต้ หลักการสำคัญของรูปแบบคือ จากหลักเหตุผลที่เป็นปรัชญา วัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ทำการเปรียบเทียบข้อมูลของสิ่งที่มุ่งหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง

3. รูปแบบการประเมินผลของไฟรวัส (Provus, 1971)

ไฟรวัส เสนอรูปแบบการประเมินหลักสูตร โดยการเปรียบเทียบการดำเนินการกับมาตรฐาน เป้าหมายการประเมินเพื่อบอกว่า ควรจะปรับปรุงรักษาไว้หรือทำการยกเลิกหลักสูตรที่ใช้ อยู่ ลักษณะการประเมินโดยการประเมินเป็นทีม ทำการประเมิน 5 เรื่องอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การออกแบบ การติดตั้ง การดำเนินการ ผลผลิต การคิดต้นทุนผลผลิต คณะผู้ประเมินรวบรวมข้อมูล แล้วระบุช่องว่างโดยเปรียบเทียบสิ่งที่เกิดขึ้นกับมาตรฐาน เสนอข้อมูลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542

1. ปรัชญาของหลักสูตร

คณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีความเชื่อว่าสุขภาพของมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญต่อคุณภาพชีวิต อันจะส่งผลถึงการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและสุขภาพของมนุษย์นั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงได้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มนุษย์จึงต้องการความช่วยเหลือ เพื่อที่จะคงรักษาไว้ซึ่งสุขภาพอันดีตลอดไป

คณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีความเชื่อว่าบริการพยาบาลมีความสำคัญยิ่งต่อการช่วยเหลือให้มนุษย์สามารถดำรงความมีสุขภาพดี ป้องกันโรคและความเจ็บป่วย รักษาโรค และฟื้นฟูสภาพร่างกายทั้งในบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม โดยมีการปฏิบัติแบบองค์รวมตามขอบเขตของวิชาชีพการพยาบาลด้วยการใช้กระบวนการพยาบาลและให้การพยาบาลกับประชาชนอย่างทัดเทียมกันทุกเพศ ทุกวัย ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา และลัทธิการเมือง ทั้งนี้การปฏิบัติวิชาชีพพยาบาลจะดำเนินไปในระดับประเทศและภูมิภาคเอเชีย

การจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์นี้ จะต้องประกอบไปด้วยความรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งจะทำให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม หมวตวิชาชีพเพื่อที่จะให้บัณฑิตสามารถนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อให้บริการสุขภาพอนามัยต่อประชาชน ทั้งในสถาบัน และนอกสถาบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้บัณฑิตสาขาพยาบาลศาสตร์จะต้องมีทักษะด้านการบริหาร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเป็นผู้นำและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้ทันกับความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นผู้สนใจและร่วมมือในการวิจัยทางการพยาบาลตลอดจนสนับสนุนส่งเสริมสมาคมวิชาชีพ และรักษามาตรฐานของวิชาชีพ รวมทั้งเป็นผู้มีจริยธรรมอันดีงาม ในการประกอบวิชาชีพ ส่งเสริมและดำรงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีและศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม ตลอดจนสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เมื่อบัณฑิตสำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต บัณฑิตจะมีความสามารถ

1. วางแผนการพยาบาล โดยมองเห็นว่าสุขภาพของมนุษย์จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงได้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน
2. ให้การพยาบาลในด้านป้องกันโรค ส่งเสริมสุขภาพ รักษาพยาบาล และฟื้นฟูสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยไม่เลือกเชื้อชาติ ชั้น วรรณะ และศาสนา ในสถาบันและในชุมชน โดยเน้นการให้การพยาบาลคนทั้งคน (Holistic Care)
3. วางแผนการพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลเพื่อให้การพยาบาลแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน ได้เป็นอย่างดีโดยเน้นถึงความต่อเนื่องของการมีสุขภาพดี และความเจ็บป่วย (Health – Illness Continuum)
4. เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) และแก้ปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนได้เป็นอย่างดี
5. ประเมินผลการวิจัยเพื่อนำมาประยุกต์ในการปฏิบัติการพยาบาลร่วมมือและทำวิจัยเกี่ยวกับการพยาบาลได้เป็นอย่างดี
6. สนใจและเฝ้าหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และวิชาชีพให้เจริญก้าวหน้า และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
7. ทำงานด้านบริการสุขภาพอนามัยร่วมกับบุคลากรในทีมสุขภาพ และบุคคลในสาขาวิชาชีพอื่นได้เป็นอย่างดี
8. ตระหนักและยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมในการประกอบอาชีพ เพื่อให้บริการสุขภาพอนามัยที่มีประสิทธิภาพแก่ประชาชน
9. สนับสนุนและส่งเสริมสมาคมวิชาชีพ สภาการพยาบาล และรักษามาตรฐานวิชาชีพให้ดำรงไว้
10. สนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีความรับผิดชอบต่อสังคมในฐานะพลเมืองดี
11. ส่งเสริมและดำรงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณี และศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม

3. กรอบมโนคติของหลักสูตร

ในการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของคณะพยาบาลศาสตร์ ปี พ.ศ. 2542 นี้ได้ใช้กรอบมโนคติเช่นเดียวกับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับปี พ.ศ. 2535 โดยมีแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรดังนี้

คน ประกอบด้วยชีว - จิต สังคม ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดไม่สามารถแยกออกจากกันได้ คนมีลักษณะและความต้องการขั้นพื้นฐานเหมือนกัน แต่จะมีความเป็นปัจเจกบุคคล มีสิทธิแห่งตน คนเป็นระบบเปิด (Open system) ซึ่งจะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางชีว - จิต สังคม เพื่อพยายามรักษาภาวะสมดุลของตนเอง คนอาจจะอยู่ลำพัง อยู่ในครอบครัว และชุมชน

4. โครงสร้างของหลักสูตร

4.1 จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 146 หน่วยกิต

4.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

หลักสูตรปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์ประกอบด้วยลักษณะวิชาต่างๆ จำนวน 146 หน่วยกิต ได้แก่

- | | |
|---------------------------------------|-------------|
| 4.2.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป | 30 หน่วยกิต |
| (1) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ | 3 หน่วยกิต |
| (2) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ | 6 หน่วยกิต |
| (3) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ | 7 หน่วยกิต |
| (4) กลุ่มวิชาภาษา | 12 หน่วยกิต |
| (5) กลุ่มวิชาพลานามัย | 2 หน่วยกิต |
| 4.2.2 หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ | 33 หน่วยกิต |
| 4.2.3 หมวดวิชาชีพ | 77 หน่วยกิต |
| (1) วิชาบังคับภาคทฤษฎี | 46 หน่วยกิต |
| (2) วิชาบังคับภาคปฏิบัติ | 31 หน่วยกิต |
| 4.2.4 หมวดวิชาเลือกเสรี | 6 หน่วยกิต |

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	30 หน่วยกิต
กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	3 หน่วยกิต
GE 1003 โลกทัศน์กับการดำเนินชีวิต	3(3/3-0-0)
กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6 หน่วยกิต
GE 1013 สังคมไทยในโลกปัจจุบัน	3(3/3-0-0)
GE 2123 จิตวิทยากับชีวิต	3(3/3-0-0)
กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	7 หน่วยกิต
GE 1022 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้น	2(2/2-0-0)
GE 1032 วิทยาศาสตร์กับสังคม	2(2/2-0-0)
ST 1053 สถิติเบื้องต้น	3(3/3-0-0)
กลุ่มวิชาภาษา	12 หน่วยกิต
GE 1043 ภาษาไทยกับการสื่อสาร	3(3/3-0-0)
GE 1053 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1	3(2/2-1/2-0)
GE 1063 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2	3(2/2-1/2-0)
GE 2133 ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1	3(2/2-1/2-0)
กลุ่มวิชาพลานามัย	2 หน่วยกิต
GE 1072 สุขภาพพลานามัยกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	2(1/1-1/2-0)
หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ	33 หน่วยกิต
AN 2213 กายวิภาคศาสตร์	3(2/2-1/3-0)
BH 2333 ชีวเคมีพื้นฐาน	3(3/3-0-0)
BI 1012 ชีววิทยา	2(2/2-0-0)
CH 1233 หลักเคมี	3(3/3-0-0)
CH 1241 ปฏิบัติการเคมี	1(0-1/3-0)
CH 1272 อินทรีย์เคมี	2(2/2-0-0)
CH 1281 ปฏิบัติการอินทรีย์เคมี	1(0-1/3-0)
MI 2134 จุลชีววิทยาและปรสิตวิทยา	4(3/3-1/3-0)
NU 2212 โภชนาการและโภชนบำบัด	2(2/2-0-0)
PA 2213 พยาธิสรีรวิทยา	3(3/3-0-0)
PC 2112 พัฒนาการของมนุษย์	2(2/2-0-0)

PM 2103 เกษตรวิทยา

3(3/3-0-0)

PS 2323 สรีรวิทยา

3(2/2-1/3-0)

หมวดวิชาชีพ**77 หน่วยกิต**

กำหนดให้เรียน 77 หน่วยกิต จากรายวิชาดังนี้ ทฤษฎี 46 หน่วยกิต ปฏิบัติ 31 หน่วยกิต

NG 2422 มโนคติทางการพยาบาลและจริยธรรมทางวิชาชีพ	2(2/2-0-0)
NG 2432 กระบวนการพยาบาลและการประเมินภาวะสุขภาพ	2(1/1-1/3-0)
NG 2442 การพยาบาลพื้นฐาน 1	2(1/1-1/3-0)
NG 2443 การพยาบาลพื้นฐาน 2	3(2/2-1/3-0)
NG 2532 หลักและวิธีการสอนทางสุขภาพ	2(2/2-0-0)
NG 2603 ปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน	3(0-0-3/12)
NG 3404 การพยาบาลแม่และเด็ก 1	4(4/4-0-0)
NG 3513 ปฏิบัติการการพยาบาลแม่และเด็ก 1	3(0-0-3/12)
NG 3523 การพยาบาลแม่และเด็ก 2	3(3/3-0-0)
NG 3613 ปฏิบัติการการพยาบาลแม่และเด็ก 2	3(0-0-3/12)
NG 3603 การพยาบาลเด็กและวัยรุ่น	3(3/3-0-0)
NG 3633 ปฏิบัติการการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น	3(0-0-3/12)
NG 3412 การพยาบาลผู้ใหญ่ 1	2(2/2-0-0)
NG 3422 ปฏิบัติการการพยาบาลผู้ใหญ่ 1	2(0-0-2/8)
NG 3533 การพยาบาลผู้ใหญ่ 2	3(3/3-0-0)
NG 4623 ปฏิบัติการการพยาบาลผู้ใหญ่ 2	3(0-0-3/12)
NG 4632 การพยาบาลผู้ใหญ่ 3	2(2/2-0-0)
NG 2412 การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช 1	2(2/2-0-0)
NG 3432 การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช 2	2(2/2-0-0)
NG 3542 ปฏิบัติการการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช	2(0-0-2/8)
NG 4402 การรักษาพยาบาลเบื้องต้น	2(2/2-0-0)
NG 4512 ปฏิบัติการการรักษาพยาบาลเบื้องต้น	2(0-0-2/8)
NG 3602 การพยาบาลอนามัยชุมชน 1	2(2/2-0-0)
NG 4522 การพยาบาลอนามัยชุมชน 2	2(2/2-0-0)
NG 4633 ปฏิบัติการการพยาบาลอนามัยชุมชน	3(0-0-3/12)

NG 4843 การวิจัยทางการแพทย์พยาบาล	3(2/2-1/2-0)
NG 4602 การจัดการทางการแพทย์พยาบาล	2(2/2-0-0)
NG 4743 สัมมนาประเด็นปัญหาและแนวโน้มทางวิชาชีพ การพยาบาล	3(3/3-0-0)
NG 3643 การพยาบาลผู้สูงอายุ	3(2/2-0-1/4)
NG 3622 ทฤษฎีการพยาบาล	2(2/2-0-0)
NG 4652 ปฏิบัติการการพยาบาลวิชาชีพ	2(0-0-2/8)
หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต
กำหนดให้เรียน 6 หน่วยกิต	
1. เลือกเรียนจากรายวิชาเลือกทางการแพทย์พยาบาลดังนี้	
1.1 NG 1452 กระบวนการกลุ่ม	2(2/2-0-0)
1.2 NG 3461 การพยาบาลฉุกเฉิน	1(1/1-0-0)
1.3 NG 4473 หัวข้อเลือกสรรเกี่ยวกับการพยาบาลแม่และเด็ก	3(1/1-0-2/8)
1.4 NG 4553 หัวข้อเลือกสรรเกี่ยวกับการพยาบาลอนามัยชุมชน	3(1/1-0-2/8)
1.5 NG 4583 หัวข้อเลือกสรรเกี่ยวกับการพยาบาลสุขภาพจิตและ จิตเวช	3(1/1-0-2/8)
1.6 NG 4663 หัวข้อเลือกสรรเกี่ยวกับการพยาบาลผู้ใหญ่	3(1/1-0-2/8)
1.7 NG 4673 หัวข้อเลือกสรรเกี่ยวกับการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น	3(1/1-0-2/8)
1.8 NG 4683 หัวข้อเลือกสรรเกี่ยวกับการพยาบาลผู้สูงอายุ	3(1/1-0-2/8)
2. เลือกเรียนรายวิชาใดๆ ที่เปิดในมหาวิทยาลัย ได้ตามความสนใจ	

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542 มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

สุวภาณี ชาครีย์วัฒน์ (2536) ประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พุทธศักราช 2528 ของกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ใช้แบบจำลองชิป โดยศึกษาจากประชากรคือ ผู้บริหาร 42 คน อาจารย์ 416 คน กลุ่มตัวอย่างนักศึกษา 309 คน กลุ่มตัวอย่างผู้สำเร็จการศึกษา 314 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา 314 คน ใช้แบบประเมิน 5 ชุด

พบว่า การประเมินบริบท วัดดูประสงคฺของหลักสูตรมีความชัดเจนของภาษาที่ใช้สามารถปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และมีความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพในระดับมาก จำนวนหน่วยกิตส่วนใหญ่มีความเหมาะสม เนื้อหารายวิชาต่างๆ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีความทันสมัย มีประโยชน์ สอดคล้องกับความจำเป็นในการประกอบอาชีพ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร การประเมินปัจจัยเบื้องต้นพบว่า ปริมาณอาจารย์ในหมวดวิชาชีพและหมวดวิชาชีพการพยาบาล กับรายวิชาที่เปิดสอนมีความเหมาะสมในระดับน้อย ด้านนักศึกษาที่มีความเหมาะสมในระดับมาก ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับน้อย แต่มีคุณภาพและความสะดวกในการใช้บริการในระดับมาก การประเมินกระบวนการพบว่า กระบวนการบริหารมีความเหมาะสมในระดับมาก การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลมีความเหมาะสมในระดับมาก การประเมินผลผลิตพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะทางวิชาชีพ ตรงตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับมาก

สุภาวดี เครือโชติกุล (2537) ประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2531 ของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ใช้แบบจำลองชิปศึกษาจากประชากรคือ ผู้บริหาร 10 คน อาจารย์ 65 คน นักศึกษา 150 คน ผู้สำเร็จการศึกษา 136 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบวิเคราะห์เอกสาร และแบบประเมินจำนวน 5 ฉบับ ผลการประเมินพบว่า วัดดูประสงคฺของหลักสูตรสอดคล้องกับนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) และนโยบายตามแผนพัฒนาการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) วัดดูประสงคฺของหลักสูตรมีความชัดเจนของภาษาที่ใช้ สามารถปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และมีความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพในระดับมาก ในด้านจำนวนหน่วยกิต ผู้ประเมินส่วนใหญ่ประเมินว่าพอดี เนื้อหารายวิชาส่วนใหญ่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในระดับมาก การประเมินปัจจัยเบื้องต้น ด้านอาจารย์มีความเหมาะสมในระดับมาก ยกเว้นปริมาณอาจารย์ควบคุมภาคปฏิบัติมีความเหมาะสมในระดับน้อย การประเมินนักศึกษามีความเหมาะสมในระดับมาก การประเมินกระบวนการ การบริหารและบริการหลักสูตรส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในระดับมาก หนังสือวารสาร มีความเหมาะสมระดับน้อย การจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมในระดับมาก การประเมินผลผลิต โดยภาพรวมพบว่า คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะทางวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมในระดับมาก

อุทัยวรรณ พงษ์บริบูรณ์ (2541) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร 10 คน อาจารย์ 40 คน นักเรียนพยาบาล 64 คน ผู้สำเร็จการศึกษา 69 คน และผู้บังคับบัญชาาระดับต้น 69 คน รวมเป็นประชากร 252 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 4 ชุด ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านบริบท จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและเอกลักษณ์ในวิชาชีพพยาบาลอยู่ในระดับมาก จำนวนหน่วยกิตมีความเหมาะสม เนื้อหาสาระของรายวิชามีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความน่าสนใจและทันสมัย เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนการวัดและการประเมินผลในระดับมาก
2. ด้านปัจจัยป้อนเข้า อาจารย์มีความพร้อมและความเหมาะสมในระดับมาก นักเรียนมีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนมีความเพียงพออยู่ในระดับมาก
3. ด้านกระบวนการ การบริหารและการบริการหลักสูตร เทคนิควิธีสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
4. ด้านผลผลิต ผู้สำเร็จการศึกษาทั่วไปมีคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะทางวิชาชีพพยาบาล ตรงตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

จารุณี จาดพุ่ม (2542) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น ศึกษาเฉพาะกรณีวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา 175 คน อาจารย์ 32 คน ผู้สำเร็จการศึกษา 109 คน และผู้บังคับบัญชาาระดับต้น 109 คน วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่าโครงสร้างและเนื้อหาสาระรายวิชามีความเหมาะสมในระดับมาก อาจารย์ นักศึกษาและสิ่งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์และนักศึกษามีคุณสมบัติเหมาะสมในระดับมาก และสิ่งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง การจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีความเหมาะสมในระดับมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านตามเกณฑ์ทุกคน ประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมในระดับมาก

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบริบทกับกระบวนการผลิตพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยนำเข้าของการผลิตมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกระบวนการผลิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกระบวนการผลิตไม่มีความสัมพันธ์กับผลผลิตด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบจำลองซิปป์ (CIPP Model) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท เป็นการประเมินเกี่ยวกับความสอดคล้องของปรัชญา กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์รายวิชากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตร ลักษณะเนื้อหาวิชาด้านปัจจัยเบื้องต้นเป็นการประเมินเกี่ยวกับโครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตร การบริหารและการจัดการหลักสูตร แหล่งวิทยากรต่างๆ คุณภาพของนักศึกษาที่รับเข้าศึกษาในหลักสูตร คุณภาพของผู้สอน ความพร้อมของบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ความพร้อมของอุปกรณ์ สถานที่ งบประมาณ ด้านกระบวนการเป็นการประเมินกระบวนการใช้หลักสูตร เช่น การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมต่างๆ การใช้แหล่งวิทยากร การวัดและประเมินผล การประเมินด้านผลผลิต เป็นการประเมินผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตรว่าได้ผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ โดยประเมินความสามารถของบัณฑิต ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชา ดังแสดงในแผนภูมิ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

